

University of Groningen

What's Up, Theunis?

Piersma, Theun

Published in:
Vogelnieuws

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2011

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Piersma, T. (2011). What's Up, Theunis? Vliegend tapijt. *Vogelnieuws*, 2011(06).

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

What's Up, Theunis?

HET GLOBAL FLYWAY NETWORK IS EEN NETWERK VAN NAUW BIJ DE WERELDWIJDE NATUURBESCHERMING BETROKKEN WADVOGELONDERZOEKERS. HET RICHT ZICH OP DE TREKROUTES WAARLANGS STELTLOPERS ONGELOOFLIJKE AFSTANDEN AFLEGGEN. PROFESSOR THEUNIS PIERSMA, SUPERSPECIALIST OP DAT GEBIED, DOET IN DIT LOGBOEK VERSLAG VAN ZULK ONDERZOEK.

Vliegend tapijt

Als ik op zaterdagmiddag 3 september 2011 ten noorden van Griend het wad op loop, schuift er in de verte een grijsroze-oranje deken van twintigduizend kanoeten van west naar oost. Het is net een vliegend tapijt, en het is van een omvang die ik me het best herinner van de Banc d'Arguin in Mauretanië.

Die twintigduizend kanoeten hebben zeven kilometer noordwestelijker, op de zandplaat Richel, het hoge water afgewacht. Ze keren nu terug naar het wad bij Griend. Dit vaste ritueel was op 3 september al een maand aan de gang, en ze zouden het nog minstens een maand volhouden. In de loop van september liepen de aantallen zelfs op tot veertigduizend.

Zulke rotsvaste rituelen zijn helemaal niet 'des kanoets'. Er was dus een goede reden om zo lang, laagwater uit - naar het wad ten noorden van Griend terug te keren. Zoals zo vaak bij de verspreiding van vogels, ging het hier om rijkelijk aanwezig voedsel op een veilige plek. Rond Griend barstte het dit jaar weer eens van de jonge kokkels!

Ook elders in de Waddenzee was er deze zomer sprake van een 'hele goede broedval'. Kennelijk konden veel kokkellarven zich vestigen en werden ze niet door garnalen opgeruimd. Ten zuiden van Richel en ten westen, noorden en zuidoosten van Griend lagen dit najaar op grote oppervlakten wad de jonge kokkels zij aan zij.

De kanoeten concentreerden zich op de kokkels ten noorden van Griend. Daar hadden we kanoeten sinds 1988 niet meer in deze aantallen gezien. Hoewel er toen ook veel kokkelbroed bij Griend lag, aten ze in de nazomer van 1988 alleen nonnetjes. Die hebben ze liever dan kokkels. Per ingeslikt en gekraakt schelpje leveren nonnetjes veel meer lekker vlees op dan kokkels. Nu de nonnetjes zo'n beetje verdwenen zijn, was er geen keuze. Toch hadden die kanoeten het in september erg gemakkelijk!

Veilig in de groep, konden ze bijna slapend blijven door-eten. Soms op één poot, en met de ogen half gesloten, pikten ze een kokkeltje voor hun tenen weg, slikten het in, en wachtten al doezelend tot er weer ruimte in hun maagdarmkanaal kwam om de volgende kokkel erin te proppen. Even leefden deze kanoeten in weelde. En ik was in de wolken met het beleven van dit waddenherstel.

Flyways

Daar waren ze ineens, deze bewoners van toendra's en fjells: ruigpootbuizerds. We beleefden een ongekennde trek afgelopen herfst, vooral langs de kust. Actieve jagers, die ruigpoten; veel patrouilleren en bidden op de wind, heel anders dan buizerds. Het is een aanpassing aan open land. De ruigpoot is op trek minder afhankelijk van thermiek dan de buizerd. Maar hij is wel gevoelig voor afzwaaien. En dus werd midden oktober door de straffe zuidooster een deel van de flyway verlegd richting Nederland. Flyways zijn lang niet altijd vastliggende trekbanen.